

שנינו במשנה: **אמר רבי יהודה אמרו לפני רבן גמליאל הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים?**!

ומסתפקת הגמרא:

איבעיא להו, רבי יהודה אלכתחלה או אדיעבד? כלומר — האם קושית "אמרו לו" היתה רק על דברי בית שמאי — מדוע מוכרת לכתחילה אחרי האירוסין, או דילמא — הקשו אף על דברי בית הלל, מדוע בדיעבד אם מכרה ונתנה — קיים⁽⁹⁾.

ב-פשוטין: תא שמע, מהא דתניא בתוספתא: אמר רבי יהודה, אמרו לפני רבן גמליאל, הואיל וזו אשתו [ארוסה], וזו אשתו [נשואה], אם כן, כמו שזו [נשואה] מכרה בטל, אף זו [ארוסה] מכרה בטל?

אמר להו, על החדשים אנו בושבים, אלא שאתם מגלגלים עלינו את הישנים."

שמע מינה, דיעבד קאמרו! שהרי הקשו בפירוש שיהא מכרה בטל!

שמע מינה!

שנינו במשנתנו: **"נפלו לה משנתארסה... אמר רבי יהודה, אמרו חכמים לפני רבן**

גמליאל... אמר להם: על החדשים אנו בושבים אלא שאתם מגלגלים עלינו את הישנים?"

ואילו בברייתא תניא: **אמר רבי חנינא בן עקיבא: לא כך השיבן רבן גמליאל לחכמים. אלא כך השיבן — לא. אם אמרתם בנשואה, שכן בעלה זכאי במציאתה ובמעשה ידיה, ובהפרת נדריה, ולכן אם מכרה יוציא מיד הלקוחות.**

תאמרו בארוסה — שאין בעלה זכאי לא במציאתה, ולא במעשה ידיה, ולא בהפרת נדריה באופן בלעדי, אלא רק בשיתוף האב, האם גם אז יוציא מיד הלקוחות?

אלא ודאי אין לדמות ביניהם!

אמרו לו: רבי, השבתנו במקרה שמכרה עד שלא נשאת. אך כנשאת ואחר כך מכרה — מהו? האם גם במקרה זה הבעל מוציא מיד הלקוחות?

אמר להו, אף זו מוכרת ונתנת, וקיים⁽¹⁰⁾ אפילו לכתחילה!

אמרו לו, מדוע לא נאמר במקרה זה, שכבר נישאת, ובודאי זכה בה, "הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים"?

הספק באופן אחר — האם קושית "אמרו לו" הייתה על הרישא — כשנפלו לה לפני האירוסין, דאמרינן במשנה שמוכרת לכתחילה. ועל זה הקשו — מדוע מוכרת לכתחילה.

או על הסיפא — כשמכרה אחר האירוסין, שלדעת בית הלל לא תמכור לכתחילה, אך בדיעבד מכרה קיים. ועל זה הקשו — מדוע מכרה קיים. ועיין בתוספות.

10. יש להקשות, מה הוסיפה הברייתא בלשון

פי דברי רש"י לקמן (עז' ע"ב ד"ה ורבי חנינא) שכתב — "ואם בא לוקח לימלך אמרינן ליה לא תיזובן", ומבואר שהאיסור למכור אינו מוטל על האשה אלא על הלוקח אסור לקנות לכתחילה.

ולפי זה מיושבת קושית התוספות — דאכן האשה יכולה למכור לכתחילה כיון שהיא מוחזקת, אך חזקתה אינה מועילה ללוקח. ועליו אסרו לקנות לכתחילה.

9. על פי רש"י. אך יש מהראשונים שבארו את